

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **I. M.** bývajúceho v O., Č., zastúpeného JUDr. A., advokátkou v Č., proti povinnej **O., o vymoženie 28 717,22 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp.zn. 8 Er 93/2005, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 25. februára 2010 sp.zn. 2 CoE 31/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie oprávneného **o d m i e t a**.

Povinnej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Vranov nad Topľou uznesením z 23. apríla 2009 č.k. 8 Er 93/2005- 162 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a túto zastavil; oprávnenému uložil povinnosť nahradiť súdnej exekútorke trovy exekúcie 108,53 € do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Pri rozhodnutí vychádzal z § 57 ods. 1 písm. g/ zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej Exekučný poriadok) a Obchodného zákonníka - § 407 ods. 1, § 408 ods. 1, § 391 ods. 1 a § 392 veta prvá. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že povinný podaním doručeným súdu 29. februára 2008 navrhol exekúciu zastaviť z dôvodu vznesenia námietky premlčania vymáhaného nároku v zmysle ustanovenia § 408 Obchodného zákonníka. Súd vychádzal z toho, že exekučným titulom v danej veci je platobný rozkaz vydaný Krajským súdom v Košiciach 21. októbra 1997 v konaní vedenom pod sp.zn. 9 Cb 1832/96-34, ktoré trvalo 1 rok a 71 dní (od 11. septembra 1996 do 20. novembra 1997); jeho podkladom boli faktúry vystavené pôvodným veriteľom povinnej z roku 1992 a 1993, splatné v období mesiacov august 1992

až máj 1993 a dohoda o uznaní dlhu z 27. februára 1996. Predmetom konania bol obchodnoprávny vzťah medzi podnikateľom a obcou z roku 1992. Desaťročná premlčacia lehota v zmysle § 408 ods. 1 Obchodného zákonníka, predĺžená o dĺžku súdneho konania (1 rok a 71 dní), i napriek uznaniu dlhu povinným 27. februára 1996, v zmysle § 391 ods. 1 a § 392 ods. 1, veta prvá Obchodného zákonníka začala plynúť pri jednotlivých faktúrach od ich splatnosti a uplynula skôr (v roku 2004), ako sa začalo exekučné konanie (1. marca 2005); námietku o premlčaní vymáhanej pohľadávky súd považoval za dôvodnú. O trovách exekúcie rozhodol podľa § 203 ods. 1 Exekučného poriadku.

Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Prešove uznesením z 25. februára 2010 sp.zn. 2 CoE 31/2009 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správne (§ 219 O.s.p.); účastníkom konania nepriznal náhradu trov odvolacieho konania (§ 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.). Odvolací súd nepovažoval odvolanie oprávneného za dôvodné, keď uviedol, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav a vec správne právne posúdil. Za správny považoval záver súdu prvého stupňa o dôvodnosti uplatnenej námietky premlčania vymáhaného nároku v zmysle Obchodného zákonníka. Zdôraznil, že na priebeh desaťročnej premlčacej doby nemá vplyv ani jej spočívanie; všetky predĺženia premlčacej doby, ktoré Obchodný zákonník umožňuje (§ 405 ods. 2, § 406 ods. 3, § 292 ods. 2, § 401) sú limitované maximálnou desaťročnou premlčacou dobou v zmysle § 408 ods. 1 Obchodného zákonníka, ktorú nemožno meniť a ktorá je záväzná. Premlčacia doba začala plynúť od splatnosti jednotlivých faktúr a skončila 24. júla 2004 (u najneskôr splatnej faktúry). Námietku premlčania nemohla povinná uplatniť v konaní pred Okresným súdom Vranov nad Topľou pod sp zn. Er 492/98, nakoľko sa v ňom riadne pokračovalo. Po zastavení exekúcie (v konaní pod sp zn. Er 492/98) začala oprávnenému plynúť nová 3 mesačná lehota, pri ktorej už nebolo možné prihliadnuť na spočívanie doby z pôvodného konania. Pre úspešné a včasné začatie exekúcie bolo potrebné nový návrh podať do 5. novembra 2004 v súlade s § 408 ods. 2 Obchodného zákonníka, podľa ktorého, ak bolo právo právoplatne priznané v súdnom alebo rozhodcovskom konaní neskôr ako tri mesiace pred uplynutím premlčacej doby alebo po jej uplynutí, možno rozhodnutie súdne vykonať, ak sa konanie o jeho výkone začalo do troch mesiacov odo dňa, keď sa mohlo začať. Oprávnený podal nový návrh na vykonanie exekúcie 16. marca 2005, po uplynutí 10 ročnej maximálnej lehoty, preto za týchto okolností súd „musel prihliadnuť na námietku premlčania a nemohol premlčané právo v exekučnom konaní vymáhať“. O trovách exekúcie odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie, navrhol dovolaním napadnuté potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu i uznesenie súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Jeho prípustnosť i dôvodnosť zdôvodňoval ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p., keď namietal, že postupom súdov mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, došlo k porušeniu jeho práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces v zmysle článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Namietal správnosť postupu súdu v tom, že mu ako oprávnenému nebol doručený návrh na zastavenie exekúcie a vo veci bolo rozhodnuté bez jeho stanoviska; zánik vymáhanej pohľadávky mohla povinná uplatniť len v rámci námietok proti exekúcii a preto na ne súdy nemali právo prihliadať v prípade rozhodovania o neprípustnosti exekúcie a jej zastavení; súdy nevykonali a neprihliadali na dôkazy navrhované oprávneným; súdy nesprávne zistili skutkový stav veci a na vec neaplikovali správne právne normy, preto ich právne posúdenie veci je nesprávne; odvolací súd neprihliadal a nevysporiadal sa s odvolacími námietkami a tvrdeniami oprávneného ohľadom právneho základu (vzťah) vymáhaného nároku vychádzajúceho z hospodárskej zmluvy č. 20/88 z roku 1988; rozhodnutia súdov nie sú z uvedeného hľadiska riadne odôvodnené (§ 157 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p.). V ďalšom uviedol, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení (§ 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p.). Argumentoval právnymi vetami i závermi vyplývajúcich z rozhodnutí Najvyššieho súdu Českej republiky i Ústavného súdu Českej republiky.

Povinná vo vyjadrení navrhla dovolanie odmietnuť z dôvodu jeho neprípustnosti (§ 239 ods. 2 O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť (len)

právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, avšak nie v každom prípade, ale iba ak ho právna úprava pripúšťa .

Pre účely predmetného dovolacieho konania je vhodné zdôrazniť, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a nemožno sa ním úspešne domáhať revízie skutkových zistení súdov nižších stupňov ani výsledkov nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie. Posúdiť správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy. Dovolacie konanie má (a to je potrebné osobitne zdôrazniť) prieskumnú povahu; aj so zreteľom na ňu dovolací súd – na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu – nemá možnosť vykonávať dokazovanie (viď § 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.).

Pri skúmaní prípustnosti dovolania oprávneného vychádzal dovolací súd z toho, že dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie, ktoré v danom prípade smeruje proti uzneseniu, je v zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa §109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovolanie oprávneného smeruje proti potvrdzujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu, ktoré nevykazuje znaky niektorého z vyššie uvedených uznesení, proti ktorým je dovolanie prípustné. Prípustnosť tohto opravného prostriedku by prichádzala do úvahy len v prípade výskytu niektorej z väd uvedených v ustanovení § 237 O.s.p.

V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Procesné vady konania uvedené v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. oprávnený nenamietal a v dovolacom konaní ich existencia nevyšla najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mali dopustiť sudy oboch nižších stupňov, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom odvolacieho súdu nebola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizáciu tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

Podstatná časť dovolania obsahuje námietku oprávneného, že mu v konaní bolo upreté právo na spravodlivý súdny proces. Právo na spravodlivý súdny proces zahŕňa v sebe najmä princíp „rovnosti zbraní“, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a ďalšie požiadavky spravodlivého súdneho konania.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo

na to, aby jeho záležitost bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušuje ústavnoprávne princípy (II. ÚS 85/06). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04). Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Pod spravodlivým súdnym procesom (fair hearing) sa v žiadnom prípade nechápe právo účastníka súdneho konania na preskúmanie toho, akým spôsobom vnútroštátny súd hodnotil právne a faktické okolnosti konkrétneho prípadu. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/06).

Dovolateľ namieta, že v predmetnom konaní bol porušený princíp kontradiktórnosti konania. Podstatou tohto princípu je právo účastníkov konania reagovať na argumenty a námietky protistrany a zachovať si tak vyváženú právnu možnosť zákonom prezumovaným spôsobom ovplyvniť rozhodnutie súdu. K naplneniu princípu kontradiktórnosti je potrebné, aby účastník mal k dispozícii stanovisko protistrany a zároveň, aby mal možnosť a priestor podať k takémuto stanovisku svoje vyjadrenie, ktoré zas dostane k dispozícii protistrana.

Z obsahu exekučného spisu (sp.zn. 8 Er 93/2005) síce nevyplýva, aby „návrh povinného na zastavenie exekúcie z 27. februára 2008“ (čl. 107 spisu) bol doručený na vyjadrenie oprávnenému skôr, ako o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a jej zastavení rozhodol exekučný súd, oprávnený mal však právnu možnosť namietat' rozhodnutie súdu o vyhlásení neprípustnosti exekúcie založenej na námietke o premlčaní uplatneného práva povinnou v riadnom opravnom prostriedku – v odvolaní proti uzneseniu exekučného súdu o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a jej zastavení, túto možnosť v plnom rozsahu využil, keď uviedol z akých dôvodov nepovažuje za dôvodnú námietku o premlčaní uplatneného práva resp. z akých dôvodov nepovažuje rozhodnutie súdu prvého stupňa za správne, čím došlo k zhojeniu tohto nedostatku v ďalšom priebehu konania (v konaní o odvolaní). Z uvedeného plynie, že princíp kontradiktórnosti konania vymedzený konkrétnou námietkou oprávneného porušený nebol.

Zastavenie exekúcie je jedným z procesných prostriedkov ochrany účastníkov exekučného konania, predovšetkým povinného. Zákon umožňuje exekúciu zastaviť na návrh ako aj bez návrhu (§ 58 ods. 1 Exekučného poriadku). Medzi prípady zastavenia exekúcie bez návrhu (ex officio) patrí aj dôvod jej zastavenia vyplývajúci z § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku (t.j. ak exekúciu súd vyhlási za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať). Súdna prax i odborná akademická verejnosť pripustila za dôvod podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku i premlčanie pohľadávky priznanej rozhodnutím, ktoré je exekučným titulom, t.j. premlčaním judikovaného práva uplynutím času, pri ktorom pohľadávka nezaniká, len sa oslabuje, za predpokladu, že povinný sa premlčania dovoľá, (viď R 21/1981, obdobne napr. Mazák, J.: Komentár k Exekučnému poriadku, Eurounion, 1995, Krajčo, J.: Komentár Exekučný poriadok, Eurounion, 2009, strana 207). Uplatnenie (dovolanie sa) námietky premlčania v exekučnom konaní nemožno povinnému uprieť. Na jej uplatnenie je súd povinný prihliadať v ktoromkoľvek štádiu exekučného konania. Z týchto dôvodov neobstojí námietka oprávneného ohľadne nesprávnosti postupu súdov, ak tieto v exekučnom konaní prihliadali na hmotnoprávny úkon povinnej o uplatnení námietky premlčania vymáhanej pohľadávky potom, čo už bolo rozhodnuté o jej námietkach proti exekúcii (§ 50 - § 51 Exekučného poriadku).

Pokiaľ oprávnený namieta nedostatky týkajúce sa odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu vo vzťahu k vyporiadaniu sa s jeho odvolacími námietkami, treba uviesť, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj

právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (II. ÚS 76/07). Vychádzajúc z toho dospel dovolací súd k záveru, že právo oprávneného na riadne odôvodnenie porušené nebolo. Odvolací súd v dôvodoch rozhodnutia sa stotožnil so skutkovými zisteniami i právnym posúdením veci súdom prvého stupňa; zrozumiteľne a dostatočne poukázal na dôkazné prostriedky z ktorých vychádzal pri zisťovaní skutkového stavu veci súd prvého stupňa; uviedol aké právne normy v danej veci aplikoval, ako ich interpretoval a aké právne závery (subjektívne práva a povinnosti) z nej vyvodil voči subjektom tohto konania. Závery odvolacieho súdu v spojení s dôvodmi zaujatými súdom prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Odôvodnenie i dovolaním napadnutej časti uznesenia odvolacieho súdu (vysporiadanie sa s odvolacou námietkou o základe právneho vzťahu – jeho charaktere) spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p. v spojení s §167 ods. 2 O.s.p.). Predmetné odôvodnenie v uvedenej časti nemá znaky ľubovôle a náhodnosti. V dôvodoch rozhodnutia súdu prvého stupňa s ktorými sa stotožnil v celom rozsahu i odvolací súd bol vysvetliteľným - pozitívnym spôsobom kvalifikovaný základ posudzovaného právneho vzťahu (jeho obchodnoprávny charakter), nad jeho rámec už súdy neboli povinné tento nevymedzovať tiež negatívnym spôsobom, t.j. z akých dôvodov sa nejedná o iný druh právneho vzťahu (napr. o vzťah hospodárskoprávny, či občianskoprávny a pod.). Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu dáva náležité odpovede na všetky podstatné (reálne a preukázané) odvolacie námietky oprávneného, najmä však na námietky o behu (resp. spočívaní) premlčacej doby vzhľadom na exekučné konanie vedené pred Okresným súdom vo Vranove nad Topľou pod sp.zn. Er 492/98 i na uznanie dlhu povinnou v rokoch 1994 – 1997; vysvetlil kedy začala

plynúť 10 ročná premlčacia doba v zmysle § 408 ods. 2 Obchodného zákonníka, kedy táto uplynula a čo (ne)malo vplyv na jej plynutie. Za porušenie základného práva zaručeného v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv oprávneného. Dovolateľom prezentovaný charakter hospodársko-právneho vzťahu vymáhaného práva medzi oprávneným a povinnou (i v odvolacom konaní) je vyvodzovaný z tvrdenia, podľa ktorého pôvodný veriteľ povinného (I.š.p.) mal byť subdodávateľom spoločnosti E., š.p., ktorá mala s povinnou uzavrieť hospodársku zmluvu č. 20/88; v rokoch 1991 -1992 spoločnosť I. š.p. mala tiež prevziať fakturáciu technologických častí ČVO a sama účtovať povinnej. Z uvedeného je zrejmé, že oprávnený derivatívnym spôsobom (na základe vzťahu tzv. „subdodávky a prevzatia fakturácie“) odvodzuje charakter právneho vzťahu medzi pôvodným veriteľom a povinnou, ktorému mala predchádzať hospodárska zmluva č. 20/88. Dovolateľ bližšie nekonkretizuje ani nevysvetľuje právne prepojenie medzi hospodárskou zmluvou č.20/88 a „subdodávateľským“ vzťahom k nej a „prevzatím fakturácie“. Dovolateľom prezentovaný stav preto bez ďalšieho nedáva podklad na závery, podľa ktorého sa jedná o relevantnú okolnosť pre rozhodnutie, na ktorú by boli súdy povinné vo svojich dôvodoch osobitne reagovať. Pre platný vznik i zmenu právnych vzťahov riadiacich sa Hospodárskym zákonníkom (zákonom č. 109/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnkov) platil formálno-právny princíp. Jeho vyjadrením je i ustanovenie § 24 ods. 2 Hospodárskeho zákonníka, podľa ktorého na platnosť zmlúv a ostatných právnych úkonov organizácií sa vyžaduje písomná forma, pokiaľ právnymi predpismi alebo dohodou nebolo ustanovené inak. Prípadná existencia „subdodávateľského“ vzťahu alebo „prevzatia fakturácie“, bez ďalšieho (na prvý pohľad) nepreukazuje splnenie podmienok o vzniku platného hospodárskoprávneho vzťahu medzi spoločnosťou I.š.p. (pôvodným veriteľom) a povinnou. Oprávnený ako postupník s postúpenou pohľadávkou získal všetky práva s ňou spojené (§ 524 ods. 2 Občianskeho zákonníka), vrátane práv požadovať po postupcovi predloženie listín preukazujúcich výšku, ako aj právny základ postúpenej pohľadávky. Vzhľadom k tomu dôkazné bremeno k tvrdeniam o charaktere postúpenej pohľadávky v konaní pred súdom zaťažuje postupníka. Oprávnený ako postupník však k svojim tvrdeniam nepredložil taký dôkaz (a to ani v dovolacom konaní), ktorým by vzhľadom na predpísanú formu právneho úkonu preukázal vznik tvrdeného právneho vzťahu. Jeho odvolacia i dovolacia námietka v podobe tvrdenia preto nenapĺňa v takomto prípade kvalifikačný predpoklad otázky právnej významnosti, s ktorou by sa musel vo svojom rozhodnutí (odôvodnení) výslovne vysporiadať odvolací súd v zmysle ústavných požiadaviek kladených na odôvodňovanie súdnych rozhodnutí pri rešpektovaní práva na spravodlivé

konanie. Na posúdenie prípustnosti dovolania je zásadne príslušný dovolací súd (pre porovnanie viď aj IV. ÚS 238/07). V nadväznosti na dovolacie námietky a tiež so zreteľom na právne závery Ústavného súdu Slovenskej republiky zaujaté v niektorých jeho nálezoch (viď napríklad II. ÚS 261/06) treba dodať, že je vždy vecou individuálneho posúdenia v každom jednotlivom prípade, aké dôsledky majú tie procesné nedostatky, ku ktorým došlo v občianskom súdnom konaní v postupe súdov. Dovolateľom namietaná nepreskúmateľnosť rozhodnutia je v rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považovaná za relevantný dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.; prípadná nepreskúmateľnosť nevedie k procesnej vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nezakladá procesnú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 75/2005, sp. zn. 3 Cdo 178/2006, 3 Cdo 218/2008, sp. zn. 1 Cdo 140/2009, 2 M Cdo 18/2008, 3 Cdo 249/2008, 3 Cdo 9/2009, 3 Cdo 290/2009, 3 Cdo 338/2009, 5 Cdo 290/2009, R 111/98).

Dovolateľ súdom nižších stupňov tiež vytýka, že nevykonali všetky ním navrhnuté dôkazy a že vykonané dôkazy nesprávne vyhodnotili. Pokiaľ ide o námietku nevykonania všetkých navrhovaných dôkazov, je súdna prax jednotná v názore, že ak súd niektorý dôkaz nevykoná, môže to viesť prípadne k nesprávnym skutkovým zisteniam a v konečnom dôsledku aj k vecne nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k odňatiu možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. (viď R 37/1993, R 125/1999 a R 6/2000). Treba zdôrazniť, že k procesným právam účastníka nepatrí, (ako sa dovolateľ mylne domnieva), aby bol súdom vykonaný každý ním navrhnutý dôkaz. Rozhodovanie o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané, patrí vždy výlučne súdu, a nie účastníkovi konania (§ 120 ods. 1 O.s.p., § 211 ods. 3 O.s.p.). Ak súd rozhodne, že navrhnuté dôkazy nevykoná (napr. preto, že sú pre vec nevýznamné alebo nadbytočné), nemôže to byť považované za postup odnímajúci účastníkovi konania možnosť konať pred súdom. K uvedenej námietke oprávneného treba dodať, že súd neodníme účastníkovi možnosť pred ním konať ani tým, že (prípadne) nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov; jeho rozhodnutie môže byť síce z tohto dôvodu vecne nesprávne, ale to ešte samo o sebe nevedie k zmätočnosti rozhodnutia a nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Pokiaľ dovolateľ namieta, že súdy pri rozhodovaní vychádzali z neúplných skutkových zistení, resp. nesprávne zistili skutkový stav veci (najmä pokiaľ ide o zistenie „právneho základu“ vymáhaného nároku – hospodárskoprávny vzťah – obchodnoprávny vzťah, keď nezabezpečili označené dôkazy), ide po stránke obsahovej o námietku, že v konaní došlo k

tzv. inej (než v § 237 O.s.p. vymenovanej) procesnej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; takáto dovolateľom tvrdená vada (i keby k nej v konaní došlo) by bola síce relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), sama o sebe by ale nezakladala prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p.

Dovolateľ v dovolaní citoval právne úpravy súdno-procesných predpisov prijatých v Českej republike a na ich základe argumentoval i rozhodovacou praxou súdov Českej republiky, pominul však odlišnosti procesnej úpravy platnej v Slovenskej republike vzťahujúcej sa na prejednávajúcu vec. Dovolaciemu súdu nebola daná právna možnosť zaoberať sa a reagovať na úvahy dovolateľa opierajúce sa o porušenie jeho procesných práv (prípadne ústavou, listinou a dohovorom zaručených práv), ktoré nevychádzali zo zákonnej úpravy prijatej v Slovenskej republike.

Námietka dovolateľa, ktorou sa spochybňuje správnosť právneho záveru súdov (prvého stupňa i odvolacieho) v tom, že otázka premlčania vymáhaného nároku sa mala posudzovať podľa § 131b bod. 6 Hospodárskeho zákonníka, pretože základ právneho vzťahu vznikol na základe hospodárskej zmluvy č. 20/88 je dovolacím dôvodom na ktorý dopadá § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., t.j. napadnuté rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci. K uvedenému je potrebné uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd ale právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 112/2001 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je Najvyšším súdom Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), zároveň je ale zhodne zastávaný názor, že (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo (ani prípadným)

nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkovi konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (vid' napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.1 Cdo 102/2004, sp. zn. 2 Cdo 282/2006, sp. zn. 3 Cdo 174/2005 a sp. 4 Cdo 165/2003). I keby teda tvrdenia dovolateľa (o založení rozhodnutia na nesprávnom právnom posúdení otázky premlčania vymáhaného práva priznaného súdnym rozhodnutím) boli prípadne aj opodstatnené, dovolateľom vytýkané okolnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladali by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p.

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že v prejednávanej veci je dovolanie oprávneného podľa Občianskeho súdneho poriadku procesné neprípustné. So zreteľom na to jeho mimoriadny opravný prostriedok odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúci proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie neprípustné. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nemohol sa zaoberať vecnou správnosťou napadnutého uznesenia odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní úspešnej povinnej vzniklo právo na náhradu trov konania proti oprávnenému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd povinnej náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo táto nepodala návrh na ich náhradu (§ 151 ods. 1, 2 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 11. apríla 2011

JUDr. Daniela Š v e c o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť :
Hrčková Marta